

Ny formand

Se side 4 og referat fra
Generalforsamlingen side 6

Eftermiddag med stemmeforsker
og sangpædagog Cathrine Sadolin

Se side 6

Kroppens energinetværk - første
artikel i „Syn på stammen“.

Se side 11

UDTRYK

udkommer 6 gange om året, som medlemsblad for Foreningen for Stammer i Danmark.

UDTRYK

ønsker at være et levende debatorgan, og redigeres ud fra hvad der formodes at have læsernes interesse.

Navngivne indlæg repræsenterer derfor forfatterens holdning; men ikke nødvendigvis FSD's synspunkter.

REDAKTION:

Ansvarshavende:
Camilla Legind

Teknik:
Camilla Legind

INDLÆG SENDES TIL:

Steen Christensen
Næsbyhovedvej 3B, 3, 17
5270 Odense N
Udtryk@fsd.dk

Indlæg **skal** være læselige, og de må meget gerne være som diskette, e-mail eller maskinskrift.

Skrift uden „seriffer“ som Arial eller evt. courier er bedst, så kan vi scanne teksten ind.

På diskette eller e-mail er det bedst med WordPerfect, MS Word eller Rich (.rtf) formaterne.

Tryk: Pan Tryk Skive
ISSN: 1399-137X

FORSIDEFOTO:

Hermann Christmann

DEADLINE FOR NÆSTE NUMMER:

Den 15. august 2001

Hvem er FSD?

FSD er en landsforening oprettet i 1971 og har, foruden stammende, også medlemmer blandt forældre, fagfolk og andre interesserede.

FSD har følgende formål:

- at udbrede kendskabet til stammen og stammeres vilkår
- at udøve en oplysende og rådgivende virksomhed med hensyn til stammens årsager, forebyggelse og behandling
- at støtte forskning med hensyn til stammen og stammebehandling
- at bidrage til sikring af behandlings og undervisningsmulighederne,
- at varetage stammeres interesser på enhver måde

FSD er medlem af og repræsenteret i:

Talcinstitutternes Brugerråd (TBR)
v. Hermann Christmann (96 67 99 67)
De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI)
v. Hermann Christmann (96 67 99 67)
European League of Stuttering Associations (ELSA),
v. Per F. Knudsen (43 43 45 75)
International Stuttering Association (ISA),
v. Per F. Knudsen (43 43 45 75)
Bestyrelsen for Dansk Videnscenter for Stammen,
v. Inge Peters-Lehm (65 97 45 12)
og Anders Johansen (48 24 12 56)

Herudover deltager vi i et uformaliseret nordisk samarbejde hvor de fem Nordiske lande på skift arrangerer stammeseminarer.

Du melder dig ind i FSD ved at:

Indbetale 70 kr på giro 2 19 95 48 eller ringe, skrive, faxe eller e-maile til:

Foreningen for Stammer i Danmark
c/o DSI,
Kløverprisvej 10 B,
2650 Hvidovre
Telefon: 86 86 26 96
Telefax: 86 86 27 96
E-mail: fsd@FSD.dk

Telefontider:
mandag 9 - 11
tirsdag 16 - 18
onsdag 9 - 11
torsdag 16 - 18
fredag 9 - 11

Du kan også udfylde indmeldingsblanketten på
www.FSD.dk

Ved indmeldelse efter 1. august gælder medlemskabet også for det følgende år.

Indhold

Fra formanden	side 4
Indtryk fra et møde i Århus	side 5
Referat fra generalforsamlingen	side 6
Kroppens energinetværk v/ Camilla Legind	side 11
Erfaringer med alternativ behandling/ v Per Fabæch Knudsen	side 16
Pressemeddelelse fra Det Centrale Handicapråd	side 17
Foreningsliv	side 18
Lokalkalender	side 21
Kalender	side 22

Fra redaktionen

Så kom tiden for mit sidste nummer. Det har været en udsøgt fornøjelse at få et mere indgående indblik i, hvordan foreningen fungerer, og jeg håber, jeg har bidraget til at gøre Udtryk værd at læse.

Som I kan læse i referatet fra generalforsamlingen bliver den nye redaktør Steen Christensen, der har været en af de aktive kræfter i „voksen-gruppen“. Steen har bistået ved redaktionen af dette blad,

og jeg er meget fortrøstningsfuld med hensyn til bladets videre udvikling!

Som skrevet i et tidligere nummer stopper jeg jo ikke som skribent, så helt farvel bliver det ikke.

Næste deadline er den 15. august, så I har en lang og forhåbentlig varm sommer til at finde på nogle spændende indlæg. Det skrev jeg vist

også sidste sommer, men jeg fortsætter med at håbe!

God sommer!

Camilla Legind

Fra formanden

Allerførst vil jeg sige tak for valget til formand. I den lille måned, der er gået siden generalforsamlingen, er en stor del af min tid gået med at sætte mig ind i arbejdsopgaverne. Det er et arbejde, som jeg endnu ikke er færdig med.

Derfor vil jeg her nøjes med at skrive om mine lidt mere overordnede tanker og visioner om foreningen og dens fremtid.

Her er det på sin plads at takke den afgående formand, Henrik Jensen, for hans store indsats. Mens Henrik har været formand, har foreningen gennemgået en hidtil uset stærk udvikling, både i medlemstal og i aktiviteter. Resultatet er, at foreningen nu, om end den stadig er en lille forening, har et solidt udgangspunkt for sin videre færd.

I de forløbne fem til 10 år er foreningen vokset fra at være en meget, meget lille forening til at være en lille forening med omkring 700 medlemmer. Foreningens størrelse kan illustreres ved, at kravet for at være medlem af de Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) er, at medlemsforeningerne har mindst 500 medlemmer.

Men allerede nu er foreningen kommet ind i den „gråzone“, hvor den er „for stor til at være lille og for lille til at være stor“. Det mærker vi i dagligdagen i samarbejdet med andre foreninger og myndigheder, hvor foreningen har en interesse i at blive hørt og gøre sin indflydelse gældende. Selv om vi har et sekretariat, der fungerer upåklageligt med en halvdags sekretær, så er der mange andre opgaver, som sekretæren ikke har mulighed for at varetage. Det kan for eksempel være møder med DSI, Dansk Videnscenter for Stammen og med offentlige myndigheder, hvor vi i vid udstrækning skal deltage i vor fritid eller have fri fra arbejde.

I samspillet med organisationer, der har personale ansat, vil FSD af den grund altid fremstå som den svagere part, og det vil foreningen gøre lige

til det øjeblik, da vi kan ansætte personale til at varetage disse opgaver.

Min vision er, at FSD inden alt for mange år får mulighed for at ansætte personale, så vi kan spille lige op med andre organisationer og myndigheder på området. Dette skal selvsagt ikke ske på bekostning af det meget fine og uhyre vigtige og nødvendige frivillige (græsrods)arbejde, der i dag foregår i foreningen blandt voksne og unge og børn, der stammer, og blandt forældre og andre pårørende. Tværtimod vil – og skal – en sådan „professionalisering“ af foreningen være et middel til at styrke foreningen og dermed dens arbejde indadtil og udadtil til gavn for alle, der stammer og deres pårørende.

Hermann Christmann

Foldere

Eksemplarer af **folderen** „Stammer du?/ Vores barn stammer“ - til uddeling - kan fås ved henvendelse til sekretariatet.

Indtryk fra et møde i Århus

Før nogle måneder siden ringede en ung mand til mig og fortalte, at han var stammer og at han gerne ville komme at fortælle om sin „karriere“ op gennem skoletiden, handelsskolen, hæren og handelshøjskolen samt gode som dårlige oplevelser ved småjobs og fritidsinteresser.

I går (mandag d. 14./5.) oprendt dagen så, og vi var 12 mødt frem for at høre på Rasmus Thomsen.

Rasmus fortalte, at han var ca. 16 år, før han erkendte, at der ikke var noget galt med ham - fx at han ikke var dummere end andre. At det havde været tydeligt for ham, at der på handelsskolen havde været væsentlig mindre tolerance, end på handelshøjskolen.

At indenfor hæren starter alle i samme uniform og man erhverver sig status ud fra, hvad man præsterer.

En god portion humor blandt vennerne gør det nemmere for Rasmus; men han har også fundet ud af, at humoren dækker over det, der er svært at tale om. Det er med piger, han bedst kan tale om problemerne omkring stammen.

Men når vennerne offentligt åbenlyst joker med stammen, opdager man andre menne-

skers reaktion, som oftest bygger på fordomme.

Rasmus giver udtryk for, at han klart registrerer hver gang, han stammer. Han ved også, hvornår han kan undgå det; fx „Når jeg har en ordentlig en på, stammer jeg ikke“; „når jeg råber, stammer jeg ikke“.

Rasmus har i mange år været opmærksom på, at alle andre også har deres skavanker - og det har virket godt at have den indstilling.

Rasmus er åben om sin stammen og indleder gerne med at fortælle det; for at forberede folk på sin ikke flydende tale.

Vi fik lejlighed til at stille alle de spørgsmål vi havde - også dem der gik tæt på. Det var tydeligt at mærke, at det var et emne, Rasmus gerne ville tale om.

Rasmus udtrykte at han gerne ville være med i lokalafdelingen og deltage i de forskellige arrangementer bla. med familier, med et barn der stammer. Ligeledes tilbød han også at komme ud i andre lokalafdelinger og fortælle. (træffes på tlf. 86121647)

Rasmus vil også gerne i forbindelse med andre unge, der stammer; men jer ser og hører vi ikke så meget til. Kom

ud af busken og vi kan lave noget sjov sammen.

Vi havde en udbytterig aften, hvor vi fik et indtryk af, hvad der havde betydet noget i Rasmus' liv.

Malene og Polle

Hornslet

**Synes du
70 kr. om året
er billigt?**

Så giv en gave til FSD!

Referat fra generalforsamlingen

1. Valg af dirigent og stemmetællere

Dirigent: Per Knudsen blev valgt, og han kunne konstatere, at generalforsamlingen var lovligt indkaldt.

Per Knudsen bad om en kort præsentation fra de fremmødte, der var i alt 19 til stede.

Som stemmetællere blev valgt Inge Peters-Lehm og Bettina Pedersen.

2. Formandens Beretning

Som supplement til årsberetningen gengivet i Udtryk nr. 2 side 11, sagde formanden Henrik N. Jensen bl.a., at det var meget positivt, at FSD og DAVS havde forstået at samarbejde og bruge hinanden, og at der lå en ansøgning inde i Sundhedsministeriet om penge til at lave en mindre kampagne sammen med DAVS.

Verdenskongressen (IFA-kongressen i august 2000 i Nyborg) havde givet gode muligheder for PR om stammen i medierne, og det var lykkedes i høj grad.

Fremover skal FSD være bedre til at nedfælde dens erfaringer således, at de kan bruges ved kommende afholdelse af f.eks. Nordisk

Stammeseminar, Verdenskongressen og lignende.

Formanden fremhævede den kommende højskole for voksne i uge 28, og håbede der kommer mange tilmeldinger. Det vil være med til at gøre arrangementer for voksne mere synlige.

Henrik takkede for støtten, han havde fået igennem årene, og sagde det havde udviklet ham på det personlige plan, at arbejde med FSD, og at han kun kunne anbefale, at man prøvede kræfter med bestyrelsesarbejde.

Hermann Christmann spurgte til ambassadørgruppen. Carl Erik Peters-Lehm svarede, at arbejdet jo lige er blevet sat i gang i november, men at bl.a. Morten Bangsgaard havde været ude at fortælle om stammen 3 gange. Jan Bang Andersen har været ude 2 gange. Et skema skal udfyldes, når ambassadørene har været ude og besøge f.eks. virksomheder, skoler osv.

Carl Erik Peters-Lehm nævnte også, at der er 10 ambassadører på listen, og at Jan har lavet en folder, man kan sende ud før sit besøg. Kommende nye ambassadører skal uddannes ved at være føl hos en erfaren ambassadør.

Peder Nielsen takkede Henrik Jensen for godt arbejde som formand.

Anders takkede også Henrik og nævnte, at han var en god diplomat.

Torben Møller Jensen sagde også tak – og sagde at det var godt at have en diplomat som formand, da det er en svær branche med mange meninger – Henrik Jensen havde været god til at skabe kontakt til andre organisationer.

Anders Johansen bad om at høre lidt om de andre bestyrelsesmedlemmers indsats.

Kirsten Bilfeldt fortalte, at hun stod for voksenarbejdet, og hun fortalte om efterårsweekenden, og nævnte at den bliver gentaget i år. Der planlægges også et højskoleophold for voksne samt et arrangement med en sangpædagog. Man vil også forsøge at lave flere arrangementer lokalt, så der ikke bliver de store transportudgifter.

Carl Erik Peters-Lehm fortalte, at han beskæftigede sig med træffene, telefonrådgivning til bl.a. forældre, der har børn der stammer. Sidstnævnte er blevet meget udvidet, idet der er ca. 30-35 henvendelser per år, også professionelle ringer og beder om råd. Han arbejder derud-

over også med fundraising, samt er medlem af forretningsudvalget.

Jan Bang Andersen fortalte, at han er medarrangør på Samsø, med i ambassadørkorpsset, lavet foldere, hverver nye medlemmer og han altid havde oplysningsfoldere med sig i det daglige.

Anders Johansen fortalte, at han var med i bestyrelsen i DAVS.

Anders spurgte om, hvor mange henvendelser, der kommer via Internet, og hvordan den fungerede.

Henrik fortalte, at FSD får ca. 1 til 2 henvendelser om ugen via hjemmesiden, men fortalte også, at siden ikke fungerer optimal. Det er et af de første opgaver for den nye bestyrelse, at få siden til at fungere bedre.

Torben Møller Jensen roste initiativet med højskolen.

Hermann Christmann takkede Henrik Jensen for tiden som formand, og nævnte at Henrik har en forunderlig evne til i tørre tekster at se nogle muligheder for foreningen – en fin evne at have.

Hermann Christmann spurgte til Forskning og udvikling, og om FSD gav støtte til andre ting end projektet på

Bornholm. Carl Erik Peters-Lehm svarer nej, men bestyrelsen havde kik på et projekt fra udlandet, en behandlingsform udtænkt af Delferro (fra Holland), som et medlem havde spurgt til.

Steen Christensen spurgte til projektet om telefonrådgivningen, hvorfor man ikke har fået tilskud og om man ikke kunne bruge noget af overskuddet til dette formål.

Steen nævnte også at vi burde diskutere, hvorfor FSD ikke har flere medlemmer. Han mente at grunden måske er manglende arrangementer, og måske var det vigtigt at styrke lokal-arrangementer. Der burde måske kanalisere flere penge til disse områder.

Per Knudsen påpegede, at lokalgrupper jo også kan søge penge andre steder, f.eks. hos kommuner og amter, ligesom de selv kan lave arrangementer for at få penge.

Bettina Pedersen fortalte, at de i Bornholms lokalforening har fået penge udefra, men der er brug for flere penge, idet interesserede ikke er villige til at betale de første gange, de er til arrangementer.

Jan Bang Andersen mente også, at vi skulle være realistiske i ønsket om antallet af

lokalmedlemmer, idet der altså kun er 700 medlemmer i FSD i hele Danmark.

Henrik Jensen nævnte, at man godt kan få tilskud ud over de 100 kr. per medlem ved opstarten af en lokalgruppe.

Anders Johansen nævnte, at alle der havde søgt i hans tid som kasserer havde fået støtte fra foreningen.

Årsberetningen blev enstemmigt vedtaget.

3. Revideret Årsregnskab

Da Kasserer Jørgen Hald var blevet syg, læste den kritiske revisor Torben Møller Jensen konklusionen fra revisorerne op, og heraf fremgik det at årsregnskabet var godkendt.

Formanden Henrik Jensen foretog en hurtig gennemgang af regnskabet.

De store forskelle fra 1999 var udtryk for, at der ikke var et projekt i gang, så der var ikke reelt tale om nedgang.

Årsagen til det store overskud er bl.a. en donationen på 50.000 fra en fond, som FSD uventet havde modtaget, og at FSD har fået flere medlemmer, ligesom samarbejdet med DAVS om konsulentbistand havde været billigere end budgetteret.

Torben Møller Jensen, der er kritisk revisor, henviste til det, han havde skrevet i Udtryk nr. 2, 2001 side 15 og nævnte, at det var et godt regnskab, foreningen havde været god til at skaffe penge og god til at sætte aktiviteter i gang.

Torben spurgte hvorfor pengene ikke er investeret til en bedre rente. Henrik Jensen siger det er svært, fordi FSD hele tiden skal være likvid og får sine tilskud udbetalt forskudt.

Carl Erik Peters-Lehm sagde, at det med at investere er blevet diskuteret, men FSD ønsker, at det skal være risikofrit.

Carl Erik siger også, at revisionsfirmaet påpeger, at FSD stadig skal have en større egenkapital, men at vi er ved at nå op på beløbet.

Regnskabet godkendes enstemmigt.

4. Indkomne forslag

Navneændringsforslag:

Foreningen for Stammen i Danmark (Per F. Knudsen)

Danmarks Stammeforening (Per F. Knudsen)

Stammeforeningen i Danmark (Per F. Knudsen)

Foreningen Stamme Dialog (Jørgen Olsen)

Per Knudsen kommenterede, at for 2 år siden bad man om en debat til et nyt navn, og hans begrundelse for forslagene var, at der skulle være fokus på problemet og ikke på personen.

Kirsten mener, vi skal beholde navnet Foreningen for stammere i Danmark, idet ordet „stammen“ kan være en træstamme, en indianerstammer osv.

Henrik Jensen fortalte, at det fra PR-konsulenterne i Grinsted Public var blevet foreslået at finde et mere positivt navn til foreningen.

Jan Bang Andersen mente, at forældre skulle have et signal om, at det også er for andre end stammere, og var derfor for en navneændring.

Efter en diskussion frem og tilbage, foreslog Peter Thorsen, at der blev stemt om forslaget

„Skal foreningen eventuelt skifte navn?“

Den afstemning forgik ved håndopretning og

8 personer stemte ja

7 personer stemte nej

4 stemte blank

Dette medførte, at der blev stemt om de indkomne forslag

Per trak to af sine forslag tilbage, således at der blev stemt om følgende navne til foreningen:

1.) Foreningen for Stammen i Danmark (Per F. Knudsen)

2.) Foreningen Stamme Dialog (Jørgen Olsen)

Ved forslag 1: var stemmetallet For: 7 Imod: 8 blank: 4

Ved forslag 2. var stemmetallet : For: 0

Da der ikke blev opnået 2/3 stemmeflertal for nogen af forslagene, betyder det ifølge foreningens vedtægter, at foreningen stadig hedder „Foreningen for Stammere i Danmark“.

5. Fastsættelse af kontingent og tilskud til lokalforeninger

Bestyrelsesforslag:

Kontingent for år 2002: 70 kr.

Bettina Pedersen syntes, der skulle være mulighed for at være støttemedlem af foreningen.

Jan Bang Andersen syntes at de, der støtter, også godt kunne give fuldt kontingent på 70 kr.